

10.5.2. Dini Yorum Farklılıklarının Sebepleri Özet

2. Dinî Yorum Farklılıklarının Sebepleri

Hz. Peygamber'in vefatından sonra İslam dini, çeşitli bölgeler ve toplumlar arasında hızla yayılmış, böylece Müslümanlar farklı inanç, kültür, örf ve âdetlere mensup insanlarla karşılaşmışlardır. Yeni gelişmelerin yanı sıra Müslümanlar arasında ortaya çıkan siyasi ve dinî sorunlar ile bu sorunlara üretilen çeşitli çözümler, farklı yorumları ortaya çıkarmıştır.

A- İnsanın Yapısından Kaynaklanan Sebepler

Allah (c.c.) insanları akıl, tefekkür ve düşünce kabiliyetleri açısından farklı yarattığı için anlayış ve düşünceleri farklıdır. Örneğin aynı resme bakan kişiler, birbirinden farklı duygular hissederler. Aynı kitabı okuyanlar, onun üzerine değişik yorumlar yapar ve farklı sonuçlar elde ederler. İnsanların olay ve olgulara farklı yaklaşımlarının bir sonucu olan bu durum dini anlamalarına ve açıklamalarına da yansır. Böylece çeşitli ekol ve mezheplerin ortaya çıkmasına neden olur.

B- Sosyal Sebepler

Sosyal hayatın kendine özgü yapısı İslam düşüncesinde de farklı yorum biçimlerinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Şehir ve köylerdeki dinî hayat ve dinî anlayışların birbirinden bazı konularda farklı olması doğaldır. Ayrıca, fakirlik, doğal afet ve ekonomik krizler de çeşitli dini yorumların ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

C- Kültürel Sebepler

İslam dini Hz. Muhammed'den (s.a.v.) bir asır sonra Fransa sınırlarından Çin seddine kadar yayıldı. Bu bölgelerde Hristiyanlık, Yahudilik, Mecusilik ve Zerdüştlük gibi inançlar hâkimdi. Müslümanlar buralarda bu din ve inanç mensuplarıyla bir arada yaşadılar. Dolayısıyla yaşadıkları coğrafyanın örf, âdet ve kültürlerinden etkilenecek İslam dininin anlaşılması, yorumlanması ve yaşanmasında farklı bir yaklaşımlar benimsediler.

Örneğin itikadi tartışma konuları arasında yer alan Allah'ın (c.c.) zatı ve sıfatları gibi konular din mensupları tarafından da tartışılmıştır. Müslümanlar Kur'an ve sünnete dayanarak akılcı ve bilimsel çözümler üretmiştir. Ancak bu çözümler dinin zaruri ilkelerine aykırı değildir.

D- Coğrafi Sebepler

Çeşitli coğrafyalarda yaşayan Müslümanların yaşam şekilleri ve ihtiyaçları da buldukları bölgenin koşullarından etkilendi. Coğrafi sebeplere dayanan yaşam biçimlerinde çeşitlilik; değişik yorum ve uygulamaların ortaya çıkmasının nedenlerindedir. Örneğin coğrafi sebeplere bağlı olarak kıyafet, yemek kültürü ve diğer alanlardaki çeşitlilik, İslam düşüncesine ait yorumlar üzerinde de etkisini göstermiştir.

E- Siyasi Sebepler

Hz. Peygamber ve ilk dört halife dönemlerinde meydana gelen bazı olayların farklı şekillerde yorumlanması Müslümanlar arasında çeşitli mezheplerin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Örneğin;

- Hz. Peygamber'in vefatından sonra kimin halife olacağıyla ilgili tartışmalar,
- Hz. Ali (r.a.) ile Hz. Aişe (r.a.) arasında meydana gelen Cemel Vakası,
- Hz. Ali (r.a.) ve Muâviye b. Ebî Süfyan arasında meydana gelen Siffin Savaşı,
- İleri sürülen görüşlerin ayet ve hadislerle delillendirilmesi çabaları birçok mezhebi ortaya çıkarmıştır.

Ayrıca bu savaşlarda ölen ve öldürülen Müslümanların ahiretteki durumlarının ne olacağıyla ilgili tartışmalar da farklı itikadi yorumlara yol açmıştır.

F- Dinî Metinlerden Kaynaklanan Sebepler

Kur'an-ı Kerim ve hadislerin tamamı anlam bakımından herkesin anlayacağı kadar açık değildir. Bazıları kolay anlaşılırken bazıları çok anlamlı veya kapalıdır. Bu sebeple yoruma ihtiyaç duyar. Bu metinlerdeki bazı kavram ve ifadeler değişik yorumların ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Muhkem ayet: Anlamı açık, yoruma gerek olmayan, okunduğunda manası hemen anlaşılan ayet demektir.

Müteşabih ayet: Manasını anlamak için araştırmaya ve düşünmeye ihtiyaç olan ve farklı yorumlara elverişli olan ayetlerdir.

Hız. Peygamber, İslam dinini insanların anlayıp yaşayabilecekleri seviyede anlatmıştır. İnsanların durumlarını göz önünde bulundurarak onlara öğütler vermiştir. Aynı soruyu soran farklı kişilere farklı cevaplar vermiştir. Bu durum bazı konularda farklı görüşlerin oluşmasına neden olmuştur.

Yorum farklılıkları düşünce alanında dinamizm ve canlılık sağlar. İslam

10. SINIF 5. ÜNİTE
İSLAM DÜŞÜNCESİNDE İTİKADİ, SİYASİ VE FİKHİ YORUMLAR

toplumlarında ortaya çıkan farklı anlayışlar hayatı kolaylaştırmıştır. Farklı kültürler ve milletlerin İslam'ı kolayca benimsemesinde bu yorum farklılıklarının etkisi olmuştur.

YENİ NESİL EFSANEM SERİSİ

YENİ NESİL AKILLI DEFTERLERİMİZ

YENİ NESİL SORU BANKALARIMIZ

Sipariş Tel:

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

Sadece Din Dersi...

DDY YAYINLARI